

Tirgus un valdības nepilnības īres tirgū

Māris Pūķis

Mājokļu politikas sadarbības tīkls, 2017.gada
1.novembrī

Lai reizi 5 gados pierādītu, ka kapitālsabiedrību jāsaglabā (VPIeL,88)
Jākonstatē, ka tirgus nepilnība pašvaldības teritorijā joprojām ir aktuāla
Vai, ka tiek pārvaldītas stratēģiski svarīgi īpašumi
Vai, ka tiek radītas stratēģiski svarīgas preces vai pakalpojumi
Un, ka kapitālsabiedrība ir labākā no izvēlēm

Valdības nepilnība izraisa tirgus nepilnību

Reālais īres tirgus ir ļoti tālu no brīvā tirgus

Tam cēlonis ir veids, kā tika radīti:

- Dzīvokļa īpašums kā galvenais privatizācijas sertifikātu ieguldījuma objekts
- Īres namu īpašnieku ierobežošana, lai novērstu netaisnību
- Īres maksas regulēšana
- Cīņa pret sociālā dzīvojamā fonda saglabāšanu

Pārregulēšana

Centralizēti aizstāvēt jebkuru no iesaistītajām grupām, tiek nodarīts kaitējums pārējiem teritorijas iedzīvotājiem

Privatizācijas likumi radījuši neatgriezeniskas sekas

Īres līgumi zemesgrāmatā

Kaitīgi aizliegumi

Aizliegums sniegt palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā kategorijām, kas nav izsmeļošā sarakstā

Pārmērīga kontrole

Valsts pārņem jautājumus, kas pēc būtības nav
tās kompetencē

Izīrējamo platību reģistrs

Publiskie labumi

Cilvēktiesības uz mājokli tiek pārkāptas

Negatīva blakus (ārējā) ietekme

Cilvēku zemā maksātspēja izīrēt dzīvokli rada darbaspēka resursu trūkumu

Monopols

Retāk sastopams īres tirgū

Stratēģiskās intereses

Šo ir visvieglāk pierādīt:

- **Nespēja izpildīt likuma prasības**
- **Novecojis dzīvojamais fonds izslēdz kvalificēta darbaspēka ierašanos un kavē produktivitāti**

Izvēles, kā var iejakties

Regulēšana ar saistošajiem noteikumiem

Administrēšana

Veicināšana

Tieša dzīvokļu izīrēšana

Komercedarbība

Ārējais iepirkums

Principi

Subsidiaritāte – nolemjot ka jāiejaucas pašvaldībai

Proporcionalitāte – nolemjot reakcijas veidu un apjomu

Paldies par uzmanību!